

og za postupak i upozoravao je da će doći do zloporabe privatnih poruka s njegova telefona. To se i dogodilo

PANIKA OD NEUSPJEHA: Zašto je Večernji list sad odlučio postati Imperijal

Komentar:

DAVOR
BUTKOVIC

U subotu 20. ožujka Večernji list u Hrvatskoj je prodao točno 67.620 primjeraka, što je 1044 primjerka manje nego prethodne subote. Jutarnji list tog je dana u Hrvatskoj prodao 83.872 primjerka, što je 2363 primjerka više nego prethodne subote.

U redu, Večernji ostalim danima u tjednu, uz goleme promotivne napore i značajna ulaganja u sve moguće nagradne igre, prodaje po nekoliko tisuća primjeraka više od Jutarnjeg lista. Ovdje, naravno, govorimo samo o hrvatskoj nakladi.

Večernji list prodaje još sedam do deset tisuća primjeraka u inozemstvu, no vjerujemo da se to ne tiče Večernjakovih oglašivača jer oni, pretpostavljamo, nisu osobito zainteresirani za iseljenička tržišta.

Ali, ta subota, koju Večernji list već dugo uzaludno reklamira kao supersubotu, i u koju investira stotine i stotine tisuća kuna (puno papira, stalno novi prilozii; ovaj zadnji s Kutkom za kladioničare donio im je pad naklade), simbolički govori o tržišnim problemima konkurentskog lista, o čemu dosad nismo željeli pisati jer smatramo da je javnost već opravdano izri-

ritirana svadama među raznim medijskim institucijama.

Sada, nažalost, moramo pisati o Večernjaku, listu koji je svojedobno iznimno pozitivno obilježavao hrvatsku novinsku industriju i koji je uveo "građansko" novinarstvo u svijet socijalističkih dnevnih listova, što mu je donosilo rekordne naklade tijekom osamdesetih godina.

Štoviše, Večernjak se dobro držao i početkom devedesetih kada ga je vodio pametan oportunist i odličan urednik Branko Tuden: on je prvih šest strana čuvao za Tudmanova priopćenja i razne druge HDZ-ove političanske eksibicije, da bi na ostalih pedeset ili šezdeset strana razvijao novine niskog, ali prijateljskog stila, koje uvijek jesu ostavljale dojam da su na strani svojih čitatelja (što god ta fraza zapravo značila, činjenica je da su čitatelji Večernjaka doista osjećali nešto slično, o čemu svjedoče davne šesteroznačenaste naklade tog lista, koje nisu počinjale s jedinicom, nego s dvojkom, a katkad čak i s trojkom).

Najtiražniji dan i starog, ali i Tudenova, postjugoslavenskog Večernjaka bila je baš subota. Večernjakove su subote nosile između 250 i 300 tisuća primjeraka, katkad i više.

A prošle je subote, dakle, Večernji list, koji u promociju (nagradne igre, darove, TV i radio reklame) ulaže nekoliko puta više od Jutarnjeg lista, u Hrvatskoj prodao točno 67.620 primjeraka!

Uspekos luksuznoj ženskoj

reviji kojom su obmotali novine, usprkos opsežnom političkom prilogu i usprkos Kutku za kladioničare (bilo bi zanimljivo vidjeti hoće li uvesti i Kutak za kokare).

Radi se o najvećem pojedinačnom padu naklade bilo kojeg hrvatskog dnevnog lista u posljednjih desetak godina.

Stoga je sasvim logično da je Večernjakovo vodstvo počela hvatati lagana panika.

A kada vas hvata panika, i kada panika raste, najvjerovatnije ćete pogriješiti.

Itako se vodstvo Večernjeg lista (ovdje ne želimo ni na koji način kompromitirati novinare Večernjaka, većinu kojih smatramo vrijednim profesionalcima) odlučilo na jedan od bezočnijih poteza u novijoj prošlosti hrvatskog novinarstva: taj je potez Večernjak stavio uz bok Imperijalu. Imperijal je, ako još bilo tko pamti, bio onaj mračni tabloid što ga je devedesetih godina

uređivala jedna frakcija Tudmanove tajne policije da bi se obračunavala sa svojim političkim protivnicima. Srećom, brzo je propao, što je poučno. Hrvatska je publika ipak pre pametna za takve svinjarije.

Večernji list stao je uz bok Imperijalu uredničkom odlukom da objave prijepis SMS poruka koje su razmjenjivali Ivo Pukančić i Nino Pavić.

Nije postojao niti jedan valjani profesionalni razlog da se te poruke objave. Večernji list tiskanjem Pavićeve i Pukančićeve SMS konverzacije nije mogao dignuti nakladu ni za jedan primjerak. Naime, ti su se transkripti u utorku popodne, nekoliko sati prije tiskanja prvih izdanja dnevnih novina, ionako raširili po internetu. Svi su ih već mogli pročitati. Transkripti dakle, izdavačkinj rječnikom govoreći, nisu bili tiražna roba. Drugo, konverzacija Pukančića i Pavića nema ama baš nikakav društveni značaj. U tom se nizu SMS poruka čak ne nazire niti jedna stvarna informacija: radi se, naprosto, o slengu, o određenoj vrsti žargona kakvim (to pouzdano znam jer su svi sadašnji čelni ljudi Večernjaka bili moji podređeni) govore i u uredništvu Večernjeg lista.

Radi se, zapravo, o posve besmislenoj verbalnoj soft pornografiji, doslovno bez jedne informacije. Zašto je onda Večernji list odlučio posvetiti gotovo cijelu stranicu nečemu što nema nikakav sadržaj i što nema nikakav komercijalni potencijal?

Odgovor A: ti momci, koji su

**Loša odluka
Ovaj eksces još je
jedan korak u
uništavanju nekad
velikog lista**

**Nisu profitirali
Naklada je
pokazala da
transkripti nisu bili
tiražna roba**

učili posao u Jutarnjem, više ne znaju što je komercijalno, o čemu, uostalom, svjedoči disproporcija između Styrijskih ulaganja i Večernjakovih naklada.

Odgovor B (koji držimo točnim): Večernjakovi šefovi odlučili su pokušati javno kompromitirati Ninu Pavića, suvlasnika EPH, misleći da će im to pomoći u uistinu žestokoj bitci na kioscima.

Pritom su zaboravili na elementarna načela posla kojim se bave. Duboko smo uvjereni da se ovaj uredničko-izdavački gangsterizam Večernjem listu neće isplatiti. Imperijal, koji je objavljivao sličan tip materijala o raznim ljudima iz političkog vrha, ugasio se jer nitko nije želio čitati takva podmetanja i bedastoće.

Republika, dnevni list kojega se više nitko ne sjeća, ugasila se jer je cijelu svoju kratku, tromjesečnu egzistenciju temeljila na sličnoj strategiji.

Nacional, koji se cijelo desetljeće bavi identičnom vrstom

javnog reketa, prodaje se u 18.000 primjeraka. Večernji je, naravno, preveliko ime i prevelika investicija (vlasnik je, podsjetimo, Styria, katolička tvrtka iz Stajerske) da bi se ugasio ili da bi pao na 18.000 primjeraka. Međutim, Večernjak je, istodobno, opterećen najvećom prijevaram u novijoj povijesti hrvatskog novinskog izdavaštva.

Podsjetimo, početkom 1998. Ured predsjednika Tudmana donio je odluku da se Večernji list privatizira. Privatizacija je provedena tajno. Sve do smjene vlasti 2000. nitko nije smio znati tko su vlasnici Večernjaka. Jedan od vlasnika u međuvremenu je ubijen.

Prva privatizacija Večernjaka spada među najgore političke podvale ne samo u medijima, nego u cijelom hrvatskom gospodarstvu.

Jedino zahvaljujući tradicionalnoj neodlučnosti Ivice Račana prva posttudmanovska Vlada odustala je od porage za krivicama za tajnu privatizaciju u ono vrijeme visokonakladnog dnevnog lista te je Večernji, da bi se riješila odgovornosti, prodala Styriji.

Otkako je Ured predsjednika Tudmana tajno, lažući svim hrvatskim građanima, privatizirao Večernji, na taj nekoć veliki list kao da se spustila kleveta niza raznih nesreća, buda-lastina i pogrešnih izdavačkih i političkih procjena. Večernji se, nažalost, počeo urušavati: bili su toliko dezorijentirani da su svoje sadašnje urednike i direktore morali dovesti iz EPH, inko je novinski jezik EPH dijametralno suprotan tradicionalističkom jeziku Večernjaka (neki od njih dobro su se snašli u 24 sata, no veći format znači i drukčiji pristup poslu). Večernji se pokušavao obnoviti tako da kopira Jutarnji i druga izdanja EPH, što se, prirodno, pokazalo neuspješnim.

Ružni i kontraproduktivni eksces s Pavićevim i Pukančićevim transkriptima samo je još jedan korak u Zalosnom i, čini se, nezaustavljivom uništavanju lista koji je jednom bio istinski velik. ●